
Col·loquis de Tortosa - Cristòfor despuig

Autor:

Data de publicació: 04-09-2014

Aquesta locució es va començar a usar a partir del triomf en les batalles de Cerignola i Garellano guanyades pels terços del Gran Capità en la segona guerra de Nàpols, on segons diversos autors hi havia molts catalans; un d'ells és Cristòfor Despuig, que després de la batalla posà en boca del Gran Capità defensant a uns catalans menypreats pel seu interlocutor: "... esos dos caballeros... si no fuese por ellos no tuviéramos hoy ... que comer".

Fent xerinola, P. S. Krøyer, 1888.

Fer xerinola vol dir, segons el DIEC i en la seva acceptió col·loquial,[1] fer festa i divertir-se fent tabola.

Aquesta locució es va començar a usar a partir del triomf en les batalles de Cerignola[2] i Garellano guanyades pels terços del Gran Capità en la segona guerra de Nàpols, on segons diversos autors hi havia molts catalans; un d'ells és Cristòfor Despuig, que després de la batalla posà en boca del Gran Capità defensant a uns catalans menyspreats pel seu interlocutor: "... esos dos caballeros... si no fuese por ellos no tuviéramos hoy ... que comer".[3]

Cervantes, a la seva obra Coloquio de los perros, empra la paraula chirinola en el sentit d'embús, tràfec de persones no gaire respectables: "... saqué de la plaza a toda la cherinola desta historia ..."[4]

Història

Durant la segona guerra de Nàpols, a la batalla de Cerinyola (1503) van esclatar en ple dia dos carros amb bótes de pólvora, espantant als soldats dels terços; el Gran Capità els animà dient: "Bon anunci amics, que aquestes són les lluminàries de la victòria".[5][6]

Un cop guanyada la batalla es va fer una gran celebració; d'aquí ha passat al costumari popular com fer xerinola.[2] La catalanitat dels soldats dels terços queda demostrada atès que l'expressió amb el sentit de "fer festa" només ha perdurat a Catalunya a part de la frase del Gran Capità, abans esmentada, defensant a uns catalans menyspreats pel seu interlocutor: "... esos dos caballeros... si no fuese por ellos no tuviéramos hoy ... que comer".[3]

Com a bon arenyenc haig de denunciar que molts escriptors, penso que sense mala fe.. es deixen el fet més important (com si tothom o sabés) i és que

"tenim els col·loquis d'en Despuig gràcies a l'arenyenc Pare Fidel Fita"

Compareu l'edició facsímil del meu link (23 d'octubre de 1876 Orfeu imprimeix el facsímil, no té copyright!) i vegeu el mil·ler de notes F.Fita a l'edició d'en González en català actual que tampoc re-copia el pròleg del Pare Fita...

Jo vaig néixer i visc al carrer del seu nom, i l'amic Jordi viu a la casa on va néixer..
a part..jo hi afegiria el comentari sobre Fer Xerinola